

Лизун М.В.

*д.е.н., професор,
професор кафедри міжнародної економіки,
Західноукраїнський національний університет*

Lyzun Mariia

*West Ukrainian National University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3222-2962>*

Ліщинський І.О.

*д.е.н., доцент,
професор кафедри міжнародної економіки,
Західноукраїнський національний університет*

Lishchynskyy Ihor

*West Ukrainian National University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1602-1677>*

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА КРАЇН ВИШЕГРАДСЬКОЇ ЧЕТВІРКИ

CROSS-BORDER COOPERATION OF UKRAINE AND VISEGRAD FOUR COUNTRIES

Анотація. У статті розкрито актуалізацію співпраці між Україною та країнами Вишеградської четвірки в контексті підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Геополітична трансформація в Європі з 2014 р. розвернула основний вектор зовнішньої торгівлі України. Загострення російсько-українських відносин через анексію Криму, підтримку терористичних угруповань та сепаратистські дії на Донбасі зробили ЄС основним якорем політичної інтеграції для України та її найбільшим торговельним партнером. Ураховуючи, з одного боку, наявність тісних економічних контактів, а з іншого – широке поле для політичних конфліктів, співпрацю з державами Вишеградської групи слід розглядати як форпост подальшої європейської інтеграції України. Визначено ключові напрями транскордонного співробітництва між Україною та країнами Вишеградської четвірки, серед яких: діяльність єврорегіонів; дія програм сусідства; діяльність міжнародних регіональних організацій та асоціацій; міжрегіональна співпраця (угоди про транскордонне співробітництво). Проаналізовано транскордонні торгові потоки України до Польщі, Чехії, Словаччини та Угорщини. Оцінено галузеві на-

прями розвитку економічного співробітництва з країнами Вишеградської четвірки. Описано форми транскордонного співробітництва між Україною та країнами Вишеградської четвірки. Визначено інвестиційні переваги прикордонних територій. Обґрунтовано взаємні вигоди від співпраці країн Вишеградської групи та України.

Ключові слова: транскордонне співробітництво, транскордонна торгівля, регіональна інтеграція, економічна інтеграція, Вишеградська група, єврорегіон, інвестиції.

Постановка проблеми. Сучасна світова економіка розвивається під впливом глобалізації, регіоналізації, а також посилення економічної взаємозалежності різних країн світу. Саме процеси інтеграції є одними з визначальних чинників, що окреслюють загальні контури сучасної гео економічної та геополітичної мапи світу.

Зростання конкуренції та асоційована із цим невизначеність міжнародних економічних і політичних відносин зумовили виникнення нових імперативів взаємної організації держав. У зв'язку із цим процеси інтеграції є

одними із визначальних чинників, що окреслюють загальні тенденції розвитку світового господарства. Основними завданнями будь-якої форми регіональної інтеграції є розширення сфери взаємної торгівлі, усунення перешкод вільного руху потоків капіталу, робочої сили, виробнича та наукова кооперація, що призводить до збільшення темпів економічного зростання, збалансованості та стійкості економічного розвитку [2]. При цьому ефективна регіональна інтеграція дає змогу сформувати стабільне, сприятливе і передбачуване політичне середовище, справедливий розподіл сил у світовій економіці та рівні можливості для розвитку. Окрім того, поглиблюється спеціалізація країн на світовій арені, що спонукає до активізації двосторонніх відносин, які, зокрема, проявляються в розвитку транскордонного співробітництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливим у дослідженні процесів інтеграції та розвитку в умовах сучасної глобалізації є усвідомлення високої конкурентності середовища, в якому існують усі суб'єкти міжнародних економічних відносин. Зростаюча різноманітність регіональних організацій в аспектах інституційного забезпечення, тактичного інструментарію та ідеології, призвела до спроб оновлення їх типології. З'являються нові комплементарні підходи, за якими намагаються систематизувати територіальні альянси з різних поглядів [1]. Питанням оцінки ефективності транскордонного співробітництва країн Вишеградської четвірки (В4) та України присвячено праці багатьох дослідників. Так, окремі аспекти географічної та секторальної співпраці висвітлено в працях М. Мареша, М. Мироненко, С. Наумкіної, Я. Падурека, С. Ростецької, М. Соколовіча.

Розвиток транскордонного співробітництва є важливим елементом євроінтеграційної політики України, тому багато дослідників, які займаються питаннями співпраці України та країн Вишеградської четвірки, вважають, що налагодження тісного співробітництва в рамках регіонів цих країн пришвидшить євроінтеграційний поступ нашої країни. Перспективи інтеграції України до

Вишеградської групи та формування альянсу «Вишеградська п'ятірка» досліджували у своїх працях В. Куриляк, Ю. Маслов, Є. Савельєв та ін.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є дослідження особливостей розвитку транскордонного співробітництва України та країн Вишеградської четвірки, а також виявлення ефектів від такої співпраці.

Виклад основного матеріалу. Останнє десятиліття характеризується посиленням інтеграційних процесів, що супроводжуються збільшенням ролі транскордонного співробітництва між регіонами.

Уперше термін «транскордонне співробітництво» з'являється в документі 106-ї Мадридської конвенції про загальні принципи транскордонного співробітництва, де визначається як «...будь-які спільні дії, спрямовані на посилення та поглиблення добросусідських відносин між територіальними громадами або владою, що знаходяться під юрисдикцією двох або декількох договірних сторін, а також укладення із цією метою необхідних угод для досягнення домовленостей» [10].

У Законі України транскордонне співробітництво визначено як «спільні дії, спрямовані на встановлення і поглиблення економічних, соціальних, наукових, технологічних, екологічних, культурних і інших відносин між суб'єктами і учасниками таких відносин в Україні і відповідними суб'єктами і учасниками таких відносин із сусідніх держав у межах компетенції, визначеної їх національним законодавством» [9]. Транскордонне співробітництво передбачає розроблення та впровадження регіонами сусідніх країн спільних програм у галузі економіки, довкілля, соціальної системи, культури, освіти та ін. Під впливом глобалізації та інтенсифікації розвитку інтеграційних процесів, розширення Європейського Союзу все більшого значення набувають нові учасники системи міжнародних відносин, серед яких варто виділити регіональні об'єднання.

Починаючи з 2014 р. Україна остаточно визначилася з напрямом свого зовнішньополітичного курсу та заявила про намір вступити до Європейського Союзу. Першим

кроком на цьому шляху стало підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Окрім того, пріоритетним напрямом залишається співпраця з країнами Вишеградської групи в напрямі її посилення та можливої участі у цьому альянсі. Ураховуючи євроінтеграційні наміри України, загострення російсько-українських відносин через анексію Росією Криму, підтримку нею терористичних угруповань та сепаратистські дії на Сході, назріла необхідність формування нової архітектури міжнародних відносин нашої країни, яка спонукає до переосмислення ключових напрямів співпраці з країнами Вишеградської четвірки. Зокрема, підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом дає змогу перейти від партнерства та співпраці до політичної асоціації та економічної інтеграції.

Варто відзначити, що сьогодні Вишеградська група є важливим регіональним утворенням, що продовжує функціонувати в рамках ЄС та структурно впливає на процес європейської інтеграції. Співпраця між членами В4 передусім передбачає узгодження спільних позицій із різних питань, які згодом представляються на форумах ЄС.

Відносини України та країн Вишеградської четвірки активно розвиваються в напрямі посилення регіональної та транскордонної співпраці. Окрім того, транскордонне співробітництво є одним з основних пріоритетних напрямів співпраці в рамках Європейського інструменту сусідства та партнерства. Особливе значення при цьому мають питання формування відповідної прикордонної інфраструктури, розвиток вигідного економічного співробітництва між прикордонними регіонами України та країнами Вишеградської групи, врегулювання руху робочої сили.

Транскордонне співробітництво України та країн В-4 відбувається у таких формах, як: діяльність єврорегіонів; дія програм сусідства; діяльність міжнародних регіональних організацій та асоціацій; міжрегіональна співпраця (угоди про транскордонне співробітництво).

Доцільно відзначити, що найбільш дієвою формою транскордонного співробітництва адміністративно-територіальних оди-

ниць є співпраця в межах єврорегіонів, яка здійснюється відповідно до двосторонніх та багатосторонніх угод. Основним завданням єврорегіонів є вироблення та узгодження механізмів щодо вирішення спільних або однакових проблем відповідних територій. Сьогодні в Україні існує кілька єврорегіонів, два з яких – із країнами Вишеградської четвірки: Буг (Україна, Польща, Білорусь) та Карпатський єврорегіон (Україна, Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія).

Важливим завданням транскордонного співробітництва є подолання негативних наслідків периферійності прикордонних територій, які зазвичай знаходяться на значній відстані від центру країни, мають слабкий розвиток інфраструктури, що загалом негативно впливає на соціально-економічний розвиток цих регіонів. Окрім того, транскордонне співробітництво усуває політичні та адміністративні бар'єри між сусідніми країнами, створює спільну соціальну, економічну та культурну інфраструктуру та сприяє економічному розвитку цих територій. Поряд із цим прикордонні території мають такі інвестиційні переваги:

- невеликі транспортні витрати всередині країни, пов'язані з експортом вітчизняних товарів на ринки сусідніх країн;
- прийнятні ціни на імпорт необхідних товарів з-за кордону;
- прискорення процесів, пов'язаних із упровадженням зарубіжного досвіду у сфері економічного, соціального та екологічного розвитку регіону;
- активна співпраця із суб'єктами господарювання іноземних держав, особливо держав – членів ЄС.

Розвиток транскордонного співробітництва відкриває нові можливості для активізації економічної діяльності на прикордонних територіях, що дає змогу підвищити їхню конкурентоспроможність, зокрема забезпечуючи інтенсифікацію торговельних відносин. Транскордонна торгівля характеризується спрямованістю на задоволення місцевих потреб у виробництві товарів та послуг у прикордонній зоні. Характерною особливістю транскордонної торгівлі є її спрямованість на задоволення місцевих

потреб у виробництві товарів у прикордонній зоні, а також товарів, призначених для споживання на тій самій території. Дохід від транскордонної торгівлі здебільшого залишається в прикордонних регіонах і використовується для розширення асортименту споживчих товарів, придбання обладнання, технологій, матеріалів та сировини для розвитку економіки цих регіонів [7].

На рис. 1 представлено динаміку двосторонньої торгівлі України та країн V4 (фактичні дані та прогноз), що загалом відображає позитивну тенденцію у всіх випадках.

Найбільші розриви в динаміці спостерігалися у 2008 р., які спричинили економічна криза в Україні та глобальна фінансова криза, та у 2013–2014 рр., коли торгівля здійснювалася в умовах нестабільної політичної ситуації Україні, початку антитерористичної операції, анексії Криму та частини Донбасу.

У 2018 р. експорт України до Польщі становив 3,2 млрд дол. США. Протягом останніх 23-х років експорт України до Польщі в середньому щороку зростав на 11,7%. Основною продукцією, що експортується з України до Польщі, є залізна руда (381 млн дол. США),

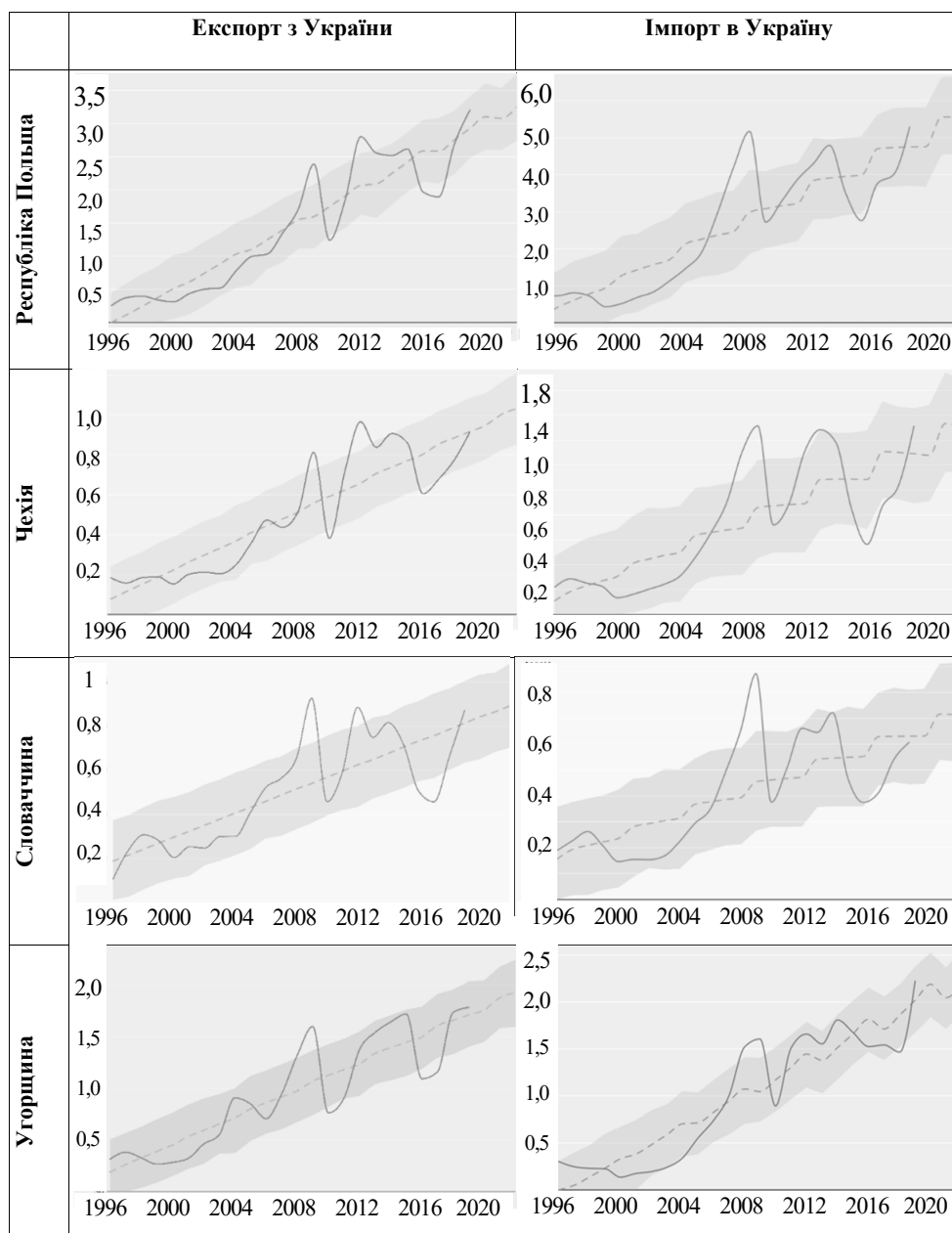


Рис. 1. Основні торгові потоки України та країн Вишеградської четвірки, млрд дол. США

Джерело: *The Observatory of Economic Complexity, 2020*

ізолюваний дріт (343 млн дол. США) та металопрокат (210 млн дол. США) [6].

У 2018 р. імпорт України з Польщі становив 5,28 млрд дол. США. Прослідковуючи тенденцію останніх 23-х років, слід відзначити, що імпорт із Польщі в Україну збільшувався щорічно на 9,1%. Основною продукцією, що експортується з Польщі в Україну, були зріджений газ (215 млн дол. США), ізолюваний провід (212 млн дол. США) та автомобілі (119 млн дол. США) (табл. 1). Польща посідає четверте місце серед торгових партнерів України як за експортом, так і за імпортом. Окрім того, протягом останніх років у Польщу спрямовані основні потоки робочої сили з України [5].

У 2018 р. Україна експортувала до Чехії товарів на 914 млн дол. США. За останні 23 роки експорт України до Чехії зростав щорічно на 7,22%. Основною продукцією, що експортується з України до Чехії, була залізна руда (310 млн дол. США), ізолюваний дріт (183 млн дол. США) та металопрокат (36,6 млн дол. США). У 2018 р. Україна імпортувала з Чехії товарів на 1,51 млрд дол. США. За останні 23 роки імпорт з Чехії в Україну щорічно зростав на 8,72%. Основною продукцією, що експортується з Чехії в Україну, були обладнання для радіомов-

лення (225 млн дол. США), ізолюваний провід (108 млн дол. США) та скраплений газ (86,2 млн дол. США).

У 2018 р. експорт України до Словаччини становив 870 млн дол. США. За останні 23 роки експорт з України до Словаччини в середньому щорічно зростав на 9,49%. Основною продукцією, що експортується з України до Словаччини, були залізна руда (333 млн дол. США), ізолюваний дріт (147 млн дол. США) та ациклічні вуглеводні (70,1 млн дол. США). У 2018 р. Україна імпортувала зі Словаччини товарів на 607 млн дол. США. При цьому щорічне зростання імпорту зі Словаччини в Україну за останні 23 роки становило 5,19%. Основною продукцією, що експортується зі Словаччини в Україну, були скраплений газ (79,4 млн дол. США), автомобілі (64,6 млн дол. США) та залізний прокат (41,1 млн дол. США).

У 2018 р. Україна експортувала до Угорщини товарів на 1,79 млрд дол. США. Протягом останніх 23 років експорт України до Угорщини збільшувався щорічно на 7,84%. Основною продукцією, що експортується з України до Угорщини, були електронагрівачі (261 млн дол. США), телефони (251 млн дол. США) та скраплений газ (195 млн дол. США). У 2018 р. імпорт Укра-

Таблиця 1

Основні товарні групи у торгівлі України та країн Вишеградської четвірки

	Експорт з України	Імпорт в Україну
Республіка Польща	Загалом: 3.2 млрд дол. США: – Залізна руда (381 млн дол. США); – Ізолюваний дріт (343 млн дол. США); – Металопрокат (210 млн дол. США)	Загалом: 5.28 млрд дол. США: – Скраплений газ (215 млн дол. США), – Ізолюваний дріт (212 млн дол. США), – Автомобілі (119 млн дол. США).
Чехія	Загалом: 914 млн дол. США: – Залізна руда (310 млн дол. США); – Ізолюваний дріт (183 млн дол. США); – Металопрокат (36.6 млн дол. США).	Загалом: 1.51 млрд дол. США: – Трансляційне обладнання (225 млн дол. США); – Ізолюваний дріт (108 млн дол. США); – Скраплений газ (86.2 млн дол. США).
Словаччина	Загалом: 870 млн дол. США: – Залізна руда (333 млн дол. США); – Ізолюваний дріт (147 млн дол. США); – Ациклічні вуглеводні (70.1 млн дол. США).	Загалом: 607 млн дол. США: – Скраплений газ (79.4 млн дол. США); – Автомобілі (64.6 млн дол. США); – Залізний прокат (41.1 млн дол. США).
Угорщина	Загалом: 1,79 млрд дол. США: – Електричні обігрівачі (261 млн дол. США); – Телефони (251 млн дол. США); – Скраплений газ (195 млн дол. США).	Загалом: 2,22 млрд дол. США: – Скраплений газ (309 млн дол. США); – Ізолюваний дріт (261 млн дол. США); – Упаковані ліки (168 млн дол. США).

Джерело: The Observatory of Economic Complexity, 2020

їни з Угорщини становив 2,22 млрд дол. США. За останні 23 роки імпорту з Угорщини в Україну зріс у річному вимірі на 9,06%. Основною продукцією, що експортується з Угорщини в Україну, були скрапленний газ (309 млн дол. США), ізольований дріт (261 млн дол. США) та упаковані ліки (168 млн дол. США).

Незважаючи на досягнення в розвитку транскордонного співробітництва України та країн Вишеградської четвірки, цей напрям залишається перспективним та потребує значних зусиль щодо поглиблення вже існуючих та створення нових транскордонних зв'язків. Оскільки у 2007 р. Європейська політика добросусідства була доповнена програмами транскордонного співробітництва, то розширення транскордонної співпраці України з країнами Вишеградської групи може стати додатковим інструментом на шляху інтеграції нашої країни до Європейського Союзу.

Висновки і пропозиції. Отже, співпраця Вишеградської групи з Україною є перспективною та взаємовигідною. Зокрема, для країн Вишеградської четвірки це дасть змогу розширити ринок, збільшити кількість споживачів продукції та послуг, посилити та започаткувати нові ділові зв'язки, сприятиме припливу дешевої робочої сили, а також кваліфікованих робітників. Для України розвиток співпраці з країнами Вишеградської четвірки також буде мати позитивний ефект. Така співпраця забезпечить нові інвестиції та збільшить фінансові потоки в різних галузях, інтенсифікує туризм, сприятиме розвитку підприємств регіонів.

Однак, незважаючи на позитивні ефекти від співпраці України та країн Вишеградської групи, все ще існує багато практичних труднощів у торгівлі товарами та послугами, а також наявні офіційні бар'єри для співпраці. Таким чином, спільна діяльність Вишеградської групи та України може принести велику користь як країнам Вишеградської четвірки, так і Україні.

Література:

1. Kang Y.-D. Development of Regionalism: New Criteria and Typology. *Journal of Economic Integration*. 2016. P. 237.
2. Lishchynskyy I., Lyzun M., Kuryliak V., Yevhen S. The Dynamics of European Periphery. *Management Theory and*

3. Pad'ourek J., Mareš M. The Threats of Russian Influence and Terrorism within National Security Strategies of the Visegrad Four. *The Journal of Slavic Military Studies*. 2020. № 33(2). P. 173–197.
4. Rostetska S., Naumkina S. Paradigms of European integration processes in the EU, Visegrad group, and Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2019. № 5(3). 184–192.
5. Sokołowicz M., Lishchynskyy I. Are Poland and Ukraine Gravity Centres for Each Other? Study on the Labour Migration Patterns. *Comparative Economic Research*. 2018. № 21(1). P. 45–65. DOI: 10.2478/cer-2018-0003.
6. The Observatory of Economic Complexity. 2020. URL: <https://oec.world/en/profile/bilateral-country/ukr/partner/> (дата звернення: 10.01.2020).
7. Арт'омов І.В. Транскордонне співробітництво в євроінтеграційній стратегії України : монографія. Ужгород : Ліра, 2009. 520 с.
8. Державна статистична служба України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 10.01.2020).
9. Закон України «Про транскордонне співробітництво». URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1861-15/print1352146709979730>.
10. Європейська конвенція про основні принципи транскордонного співробітництва між територіальними общинами або органами влади 1980 р. Київ, 1992. 13 с.
11. Маслов Ю.К. Країни ЦСЄ як субрегіональна геополітична спільність та орієнтир політичної інтеграції України в європейський простір. *Грані*. 2014. № 10. С. 111–115.
12. Мироненко М.Ю., Смагло О.В. Роль Вишеградської четвірки у забезпеченні ефективної євроінтеграції України. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 22. С. 16–19.
13. Савельєв С.В., Куриляк В.Є., Куриляк М.Ю. Вишеградська четвірка та Україна в контексті розвитку євроінтеграційних процесів. *Економічний вісник Донбасу*. 2019. № 3 (57). DOI: 10.12958/1817-3772-2019-3(57)-21-29.
14. Концепція «Вишеградська четвірка + Україна»: реальність і перспективи / С.В. Савельєв та ін. *Вісник економічної науки України*. 2019. № 1(36).

References:

1. Kang Y.-D. (2016) Development of Regionalism: New Criteria and Typology. *Journal of Economic Integration*. P. 237.
2. Lishchynskyy I., Lyzun M., Kuryliak V., Yevhen S. (2019) The Dynamics of European Periphery. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, no. 41(4), pp. 527–536. DOI: 10.15544/mts.2019.43.
3. Pad'ourek J., Mareš M. (2020) The Threats of Russian Influence and Terrorism within National Security Strategies of the Visegrad Four. *The Journal of Slavic Military Studies*, no. 33(2), pp. 173–197.
4. Rostetska S., Naumkina S. (2019) Paradigms of European integration processes in the EU, Visegrad group, and Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, no. 5(3), pp. 184–192.
5. Sokołowicz M., Lishchynskyy I. (2018) Are Poland and Ukraine Gravity Centres for Each Other? Study on the Labour Migration Patterns. *Comparative Economic Research*, no. 21(1), pp. 45–65. DOI: 10.2478/cer-2018-0003
6. The Observatory of Economic Complexity (2020). Available at: <https://oec.world/en/profile/bilateral-country/ukr/partner/> (accessed 10 January 2020).
7. Art'omov I.V. (2009) *Transkordonne spivrobitnytstvo v yevrointehratsiyniy stratehiyi Ukrainy*: monograph [Cross-border

- cooperation in the European integration strategy of Ukraine]. Uzhhorod: Lira, 520 p.
8. State Statistics Service of Ukraine (2020). Available at: <http://ukrstat.gov.ua/> (accessed 10 January 2020).
 9. Law of Ukraine «On cross-border cooperation». Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1861-15/print1352146709979730>.
 10. European Outline Convention on Transfrontier Co-operation between Territorial Communities or Authorities 1980. Kyiv, 1992. 13 p.
 11. Maslov Y. (2014) Krayiny TsSYe yak subrehional'na heopolitychna spil'nist' ta oriyentyr politychnoyi intehratsiyi Ukrayiny v yevropeyskyi prostir [CEE countries as a subregional geopolitical community and a reference point for Ukraine's political integration into the European space]. *Hrani*, no. 10, pp. 111–115.
 12. Myronenko M., Smahlo O. (2017) Rol Vyshehradskoyi chetvirky u zabezpechenni efektyvnoyi yevrointehratsiyi Ukrayiny [The role of the Visegrad Four in ensuring effective European integration of Ukraine]. *Prychornomorski ekonomichni studiyi*, no. 22, pp. 16–19.
 13. Savel'yev Y., Kurylyak V., Kurylyak M. (2019) Vysheh-rads'ka chetvirka ta Ukrayina v konteksti rozvytku yevrointehratsiyinykh protsesiv [Visegrad Four and Ukraine in the context of the development of European integration processes]. *Ekonomichniy visnyk Donbasu*, no. 3 (57). DOI: 10.12958/1817-3772-2019-3(57)-21-29.
 14. Savelyev Y., Kurylyak V., Lyzun M., Lishchynskyy I. (2019) Kontsepsiya «Vysheh-radska chetvirka + Ukrayina»: realnosti perspektyvy [The concept of "Visegrad Four + Ukraine": reality and prospects]. *Visnyk ekonomichnykh nauk Ukrainy*, no. 1 (36).

Аннотация. В статье раскрыта актуализация сотрудничества между Украиной и странами Вышеградской четверки в контексте подписания Соглашения об ассоциации между Украиной и ЕС. Геополитическая трансформация в Европе с 2014 г. развернула основной вектор внешней торговли Украины. Обострение российско-украинских отношений из-за аннексии Крыма, поддержки террористических группировок и сепаратистских действий на Донбассе сделали ЕС основным якорем политической интеграции для Украины и ее крупнейшим торговым партнером. Учитывая, с одной стороны, наличие тесных экономических контактов, а с другой – широкое поле для политических конфликтов, сотрудничество с государствами Вышеградской группы следует рассматривать как форпост дальнейшей европейской интеграции Украины. Определены ключевые направления трансграничного сотрудничества между Украиной и странами Вышеградской четверки, среди которых: деятельность евروهгионов; действие программ соседства; деятельность международных региональных организаций и ассоциаций; межрегиональное сотрудничество (соглашения о приграничном сотрудничестве). Проанализированы трансграничные торговые потоки Украины в Польшу, Чехию, Словакию и Венгрию. Оценены отраслевые направления развития экономического сотрудничества со странами Вышеградской четверки. Описаны формы трансграничного сотрудничества между Украиной и странами Вышеградской четверки. Определены инвестиционные преимущества приграничных территорий. Обоснованы взаимные выгоды от сотрудничества стран Вышеградской группы и Украины.

Ключевые слова: трансграничное сотрудничество, трансграничная торговля, региональная интеграция, экономическая интеграция, Вышеградская группа, еврорегион, инвестиции.

Summary. The paper reveals the importance of cooperation between Ukraine and the Visegrad Four countries in the context of signing the Association Agreement between Ukraine and the EU. Geopolitical shift in Europe reversed the main vector of Ukrainian foreign trade since 2014. The aggravation of Russian-Ukrainian relations due to Russia's annexation of Crimea, support for terrorist groups and separatist actions in Eastern Ukraine makes the EU a main political integration anchor and the biggest trade partner. Considering, on the one hand, the existence of close economic contacts and, on the other hand, a wide field for political conflicts, cooperation with the Visegrad Group countries should be seen as an outpost for Ukraine's further European integration. The key areas of cross-border cooperations between Ukraine and the Visegrad Four countries have been identified. Euroregions activities, neighborhood action programs, events of international regional organizations and associations; interregional cooperation are among them. Ukraine's cross-border trade flows to Poland, Czechia, Slovakia and Hungary are analysed. The sectoral directions of economic cooperation development within the framework of the Visegrad Four and in the context of bilateral economic cooperation of Ukraine with the V4 countries are assessed. Forms of cross-border cooperation between Ukraine and the Visegrad Four countries are described. The investment advantages of border areas are determined. Among them: insignificant transport costs within the country associated with the export of domestic goods to world markets; acceleration of processes related to the implementation of foreign experience in the field of economic, social and environmental development of the region; favourable prices for import of necessary goods from abroad; active cooperation with business entities of foreign countries, especially EU member states. Mutual benefits from cooperation between the Visegrad Group countries and Ukraine are substantiated. However, despite the creation of the internal market, there are still many practical difficulties in trading in goods and services, and there are formal barriers to cooperation.

Keywords: cross-border cooperation, cross-border trade, regional integration, economic integration, Visegrad Group, Euroregion, investment.